

**ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (ΤΟΣΠΠΑ)
ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ**

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Τοπικό συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας του Δήμου Καλαμάτας, όπως εκείνο συγκροτήθηκε με την υπ' αριθ. 279/ 21-11-2024 Απόφαση Δημάρχου Καλαμάτας, με βάση τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 2713/1999 (ΦΕΚ 89 Α') όπως τροποποιήθηκε και ισχύει¹, σε συνδυασμό με το άρθρο 84 του Ν 3463/2006: ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΗΜΩΝ και ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, έχει ως κύριο σκοπό, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο από το οποίο διέπεται, την καταγραφή και μελέτη της παραβατικής συμπεριφοράς σε τοπικό επίπεδο, την κατάρτιση σχετικών προγραμμάτων στην περιφέρεια του Δήμου, τη διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων και συναφών εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης της κοινής γνώμης, καθώς και τον συντονισμό και την εφαρμογή πρωτοβουλιών από τους κοινωνικούς φορείς της περιοχής κατάλληλων να προλάβουν ή να περιορίσουν ορισμένες μορφές της μικρομεσαίας εγκληματικότητας και της εν γένει παραβατικής συμπεριφοράς, με στόχο την εμπέδωση της ασφάλειας των κατοίκων και δημιουργίας κλίματος εμπιστοσύνης.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, το ΤΟΣΠΠΑ Καλαμάτας έχει εντάξει στην ύλη του όλα τα θέματα που αφορούν προληπτικές παρεμβάσεις επί της παραβατικότητας που αποτελεί μείζον θέμα ενδιαφέροντος στη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα. Για το λόγο αυτό, μελετά ενδελεχώς τόσο τα ευρήματα που προκύπτουν από αρμόδιες καθ' ύλην υπηρεσίες όπως η Αστυνομική Δ/νση Μεσσηνίας όσο και ευρύτερα δεδομένα όπως αυτά προκύπτουν από δημοσιεύματα του τοπικού τύπου, αναφορές αρμόδιων προσώπων κλπ.

Ένας εκ των αξόνων, τους οποίους μελετούμε στην παρούσα, με αφορμή σχετική σειρά δημοσιευμάτων και αναφορών, και για τον οποίο το ΤΟΣΠΠΑ επιθυμεί να εκφράσει τη θέση του, είναι οι αναφορές για την αύξηση φαινομένων παραβατικότητας με ενδεικτικά αναφερόμενες πράξεις τις κάτωθι: κλοπές, απειλές, εξυβρίσεις, αγροτικές φθορές, εμπορία-χρήση και διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, τροχαίες παραβάσεις, επικίνδυνη οδήγηση, πρόκληση τροχαίων ατυχημάτων,

¹ Ν 2713/1999 / Άρθρο 16

"1. Σε κάθε δήμο ή κοινότητα με πληθυσμό άνω των τριών χιλιάδων (3.000) κατοίκων συνιστάται Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης της Παραβατικότητας (ΤΟ.Σ.Π.ΠΑ.).

Σε περιοχές με ιδιαίτερες ανάγκες είναι δυνατόν να συνιστώνται τέτοια συμβούλια και ανά δημοτικό διαμέρισμα. Τα γενικότερα θέματα που αφορούν τη συγκρότηση, οργάνωση και λειτουργία των Συμβουλίων και τη συνεργασία τους με τις αρμόδιες αρχές και φορείς, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, ενώ η σύσταση και λειτουργία του κάθε Τοπικού Συμβουλίου Πρόληψης της Παραβατικότητας πραγματοποιείται με απόφαση του αρμόδιου Δημάρχου ή Προέδρου Κοινότητας, ύστερα από πρόταση του οικείου Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου."

*** Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.1 άρθρ.13 Ν.3387/2005,ΦΕΚ Α 224/12.9.2005.

2. Το ανωτέρω Συμβούλιο αποτελείται από επιστήμονες και λειτουργούς που διαμένουν στην περιφέρεια του Δήμου ή της Κοινότητας και διαθέτουν ειδικές γνώσεις στον τομέα της εγκληματικότητας, όπως δικαστικούς λειτουργούς, εγκληματολόγους, ψυχολόγους, κοινωνιολόγους, αστυνομικούς, κοινωνικούς λειτουργούς και ιατρούς, καθώς και εκπροσώπους παραγωγικών τάξεων και κοινωνικών φορέων. Τα μέλη του Συμβουλίου δεν επιτρέπεται να είναι λιγότερα των πέντε (5) ή περισσότερα των έντεκα (11), ορίζονται για τρία (3) χρόνια και η θέση τους είναι τιμητική και άμισθη.

ρευματοκλοπές, πυρκαγιές, κλοπές αγροτικών προϊόντων, κλοπές νερού και φθορές στο σύστημα ύδρευσης και άρδευσης. Από τα δημοσιεύματα, τα οποία εδράζονται σε ευρήματα της Αστυνομικής Διεύθυνσης Μεσσηνίας ή στην ύλη των δικασίμων αλλά και από αναφορές εκπροσώπων των δημοτικών διαμερισμάτων, φέρονται ως δράστες των εν λόγω πράξεων, κατά κύριο λόγο, άτομα ευάλωτων κοινωνικά ομάδων.

Προκειμένου να μελετηθεί η εικόνα, στο πλαίσιο του θεσμικού ρόλου του ΤΟΣΠΠΑ,, έλαβε χώρα επικοινωνία από μέλη του Συμβουλίου με εκπροσώπους των κοινοτήτων που φέρονται ως θιγόμενες, απ' όπου κατεγράφησαν αναφορές ότι έχουν επέλθει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις ιδιαίτερα στις επαρχιακές κοινότητες. Ειδικότερα, επισημάνθηκε ότι οι κάτοικοι των περιοχών αυτών, επί το πλείστον ηλικιωμένοι, ζουν σε καθεστώς φόβου και ανησυχίας και, προκειμένου να αυτοπροστατευτούν, δαπανούν μεγάλα ποσά για να ασφαλίσουν τις κατοικίες τους, εγκαταλείπουν την καλλιέργεια της γης με σοβαρή συνέπεια στο ατομικό τους εισόδημα αλλά και στον πρωτογενή τομέα, κυρίως δε αισθάνονται ανασφάλεια και αγωνιούν για το μέλλον.

Επίσης, από το περιεχόμενο των επικοινωνιών, επισημάνθηκε, πιθανά ως συσχετιζόμενη, η σοβαρή σχολική διαρροή ανηλίκων επαπειλούμενων για ανάπτυξη παραβατικής δράσης, ήδη από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, με κορύφωση κατά τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπου παρατηρείται μόνο σποραδική φοίτηση ανηλίκων προερχομένων από ευάλωτες κοινωνικά ομάδες, καίτοι τούτο αντιβαίνει στην κείμενη νομοθεσία και επισύρει ποινικές κυρώσεις, παραβιάζει σοβαρά δικαιώματα των παιδιών, όπως αυτά περιλαμβάνονται στη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του παιδιού (κείμενο αυξημένης τυπικής ισχύος που κυρώθηκε από τη χώρα μας με τον Νόμο 2101/1992 - ΦΕΚ Α 192/02.12.1992), κυρίως δε, λειτουργεί ανασταλτικά στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των ανηλίκων, στην πρόληψη ενδεχομένης παραβατικότητας και κυρίως στην κοινωνικοποίησή τους. Τέλος, φαίνεται να προκύπτουν σοβαρές δυσκολίες αρμονικής συνύπαρξης μέσα στον σχολικό χώρο μεταξύ παιδιών Ρομά και μη, ελλείψει των σχετικών μέτρων και μέσων που θα μπορούσαν να υποβοηθήσουν προς μια τέτοια κατεύθυνση όπως η ύπαρξη Κοινωνικών λειτουργών σε σταθερή βάση, η εφαρμογή μέτρων κοινωνικής ένταξης συμπεριλαμβανομένης της προστασίας υγιεινής, η εξασφάλιση μέσων μεταφοράς, η οργάνωση προγραμμάτων κοινωνικοποίησης εντός και εκτός σχολικών μονάδων κ.λπ. Δεν μπορεί δε να αγνοηθεί η παρατηρηθείσα επίπτωση της μη αρμονικής συνύπαρξης που οδηγεί σε μετεγγραφές μαθητών προς άλλα σχολεία της ευρύτερης περιοχής, αφενός επιβαρύνοντας τον οικονομικό προϋπολογισμό των οικογενειών, αφετέρου δε προκαλώντας μείωση του μαθητικού πληθυσμού των σχολείων και συρρίκνωση σχολικών μονάδων.

Ορμώμενοι εκ του προληπτικού ρόλου του ΤΟΣΠΠΑ και επιθυμώντας να συμβάλουμε στην εμπεριστατωμένη μελέτη των δεδομένων, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν και εντοπίστηκαν, κατεγράφησαν εξ ημών τα κάτωθι:

1. Υπάρχει σοβαρή αναγκαιότητα λήψης μέτρων για την κοινωνική συνοχή των τοπικών κοινωνιών και την προστασία της αξιοπρεπούς διαβίωσης των κατοίκων στο σύνολό τους.
2. Οι παραβιάσεις του ποινικού κώδικα οδηγούν σε διάρρηξη του κοινωνικού ιστού και παραβιάσεις του ανθρώπινου δικαιώματος στην ασφάλεια. Η αίσθηση που εδραιώνεται στους πολίτες εν συνόλω είναι αυτή της κοινωνικής αδικίας, της αδυναμίας εξεύρεσης λύσεων για μείωση

της αντικοινωνικής συμπεριφοράς, της αδυναμίας κοινωνικής αλλαγής προς όφελος όλων των πολιτών αλλά και της θυματοποίησης των ανηλίκων ατόμων μέσω της μύησής τους σε παραβατικές πράξεις από ενήλικα άτομα με σοβαρό ποινικό ιστορικό ή την οδήγηση ανηλίκων σε συνθήκες ζωής που παραβιάζουν βασικά δικαιώματά τους (τέλεση εθιμικών γάμων μεταξύ ανηλίκων, απουσία οικογενειακού προγραμματισμού, ώθησή τους στην επαιτεία κ.λπ.)

3. Διαπιστώνονται παραβιάσεις που αφορούν μεγάλο μέρος άρθρων του ποινικού και διατάξεων του αστικού κώδικα αλλά και ειδικών νόμων, όπως η υποχρέωση φοίτησης.

4. Οι τοπικές κοινωνίες εκφράζουν έντονο αίτημα να ληφθούν μέτρα ώστε να αισθάνονται ασφαλείς και προστατευμένες.

5. Ιδιαίτερα ανησυχεί η ζημία που προκαλείται από την κοινωνική δυσπραγία στον πρωτογενή τομέα αφού από την παύση της καλλιέργειας ή τη βλάβη που προκαλείται ως συνέπεια της παράνομης δραστηριότητας (κλοπές προϊόντων, καταστροφές περιφράξεων, αρδευτικών συστημάτων και κίνδυνοι πρόκλησης ατυχήματος από ρευματοκλοπές) είναι ανεπανόρθωτη και δημιουργεί ένδεια σε οικογένειες που βιοπορίζονται αποκλειστικά από αυτή.

6. Προκαλείται το φαινόμενο της εγκατάλειψης της υπαίθρου από τους νέους, αφού αυτή βιώνεται ως αδύναμη να προστατεύσει το δικαίωμά τους να αναπτυχθούν ελεύθερα και με ασφάλεια, με αποτέλεσμα την ερήμωση της περιφέρειας και τη μείωση του σχολικού πληθυσμού.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, καταθέτουμε τις προτάσεις μας τις οποίες θα θέσουμε υπόψη και όλων των συναρμοδίων φορέων παρακαλώντας για μια ολιστική αντιμετώπιση του πολυδιάστατου ζητήματος.

Ως εκ τούτου, προτείνουμε στους συναρμόδιους φορείς:

1. Να αναπτυχθούν ολοκληρωμένα σχέδια παρεμβάσεων με ανάπτυξη σχεδίων δράσης αλληλοσυμπληρωματικών από τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία, ήτοι, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών, Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης, Εργασίας και Κοινωνικής ασφάλισης, Βιομηχανίας και Ενέργειας, καθώς και την Περιφέρεια Πελοποννήσου αλλά και την ΚΕΔΕ, μέσω αλληλογραφίας, και να επιδιωχθούν συναντήσεις κυρίως δια ζώσης για να τεθούν υπόψη τους τα ανωτέρω.

2. Να ενισχυθούν τα μέτρα πρόληψης της σχολικής διαρροής των μαθητών και φροντίδας των παραγόντων που ευνοούν τη συνύπαρξη των μαθητών (ενδεικτικά αναφέρονται προγράμματα υγιεινής, προγράμματα Κέντρου Κοινότητας με Παράρτημα Ρομά, προγράμματα αυτοφροντίδας μέσω Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, προγράμματα ενισχυτικής διδασκαλίας, Ενίσχυση τμημάτων ΖΕΠ, καθημερινή πλαισίωση σχολείων από επιστημονικές ομάδες κοινωνικών λειτουργών, προγράμματα διαμεσολάβησης) μέσω συνεργασιών και ολιστικής παρέμβασης φορέων βάσει συνεργατικών πρωτοκόλλων.

3. Να δημιουργηθεί υπό τους κόλπους του Κέντρου Κοινότητας με Παράρτημα Ρομά, Παρατηρητήριο σχολικής διαρροής και άμεσης παρέμβασης κατά περίπτωση, δεδομένης της νομοθετικής πρόβλεψης περί παρέμβασης Κοινωνικών Υπηρεσιών επί θεμάτων σχολικής διαρροής.

4. Να γίνει πρόταση σε μέλη της επιστημονικής και ακαδημαϊκής κοινότητας αλλά και αρμοδίων φορέων ώστε να καταθέσουν απόψεις εδραζόμενες σε μελέτη των χαρακτηριστικών της επιδοματικής πολιτικής με τη συμβολή της στον τρόπο που αυτή επηρεάζει και επηρεάζεται από την εν γένει κοινωνική συμπεριφορά. Ενδεικτικά προτείνεται συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, το Τμήμα εκπαιδευτικής και κοινωνικής πολιτικής, το Περιφερειακό Παρατηρητήριο κοινωνικής ένταξης κ.α.

5. Να κατατεθεί αίτημα στο Υπουργείο Δικαιοσύνης για Ενίσχυση Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων που αποτελεί τον κύριο φορέα πρόληψης και αντιμετώπισης της παραβατικότητας των ανηλίκων στον Νομό μας και λειτουργεί υποστελεχωμένη.

6. Να λάβει χώρα συστηματική συνεργασία του ΤΟΣΠΠΑ με το Κέντρο Κοινότητας με παράρτημα Ρομά ώστε να αναπτυχθούν συνέργειες και να ενισχυθεί ο ρόλος του Διαμεσολαβητή με στόχο το άνοιγμα διόδων κοινού διαλόγου.

7. Να λάβουν χώρα Εκστρατείες ενημέρωσης για τη μείωση των στερεοτύπων αλλά και για την πρόληψη όλων των μορφών παραβατικότητας, αρχής γενομένης από την Ημερίδα που θα λάβει χώρα την Τετάρτη 02/04/2025 στην Καλαμάτα με πρωτοβουλία του ΤΟΣΠΠΑ και συνδιοργάνωση πολλών φορέων.

8. Να συστηματικοποιηθούν οι επιτόπιες επισκέψεις της Αστυνομίας σε επίπεδο πρόληψης και άμεσης επέμβασης σε σημεία υψηλού κινδύνου.

9. Να λάβει χώρα σχεδιασμός και ανάπτυξη προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης μέσω παρεμβάσεων με σκοπό την κοινωνικοποίηση των ανηλίκων που απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό και την πρόληψη κινδύνων έκθεσης στην παραβατικότητα ή και τη θυματοποίηση τους. Ενδεικτικά αναφέρονται : προγράμματα ευαισθητοποίησης για την οδηγική συμπεριφορά από φορείς της Δ/σης Τροχαίας, προγράμματα οικογενειακού προγραμματισμού από τον αντίστοιχο τομέα του Νοσοκομείου και άλλα.

10. Να προχωρήσουμε με ευθύνη αρμόδιας εξουσιοδοτημένης επιτροπής του Συμβουλίου σε Μητρώο φορέων, οι οποίοι έχουν ή θα μπορούσαν να έχουν καθ' ύλην αρμοδιότητα σε υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης και συνεργατικών προγραμμάτων διαμεσολάβησης και κοινοτικής ανάπτυξης κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων με στόχο την αρμονική συνύπαρξη των πολιτών και τον αμοιβαίο σεβασμό. Ενδεικτικά αναφέρονται πρόγραμμα συστηματικής παρέμβασης του Κέντρου Κοινότητας με παράρτημα Ρομά με επιτόπιες παρεμβάσεις, προγράμματα Ερυθρού Σταυρού, ενημερωτικά προγράμματα πρόληψης από αντίστοιχους φορείς κλπ.

Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας Δ. Καλαμάτας

Συνεδρίαση 04-03-2025